HAVESELSKABET VESTERKÆR

1953 - 23. marts - 2003

Tove Michelsen

KORT OVER HAVESELSKABET VESTERKÆR 1954

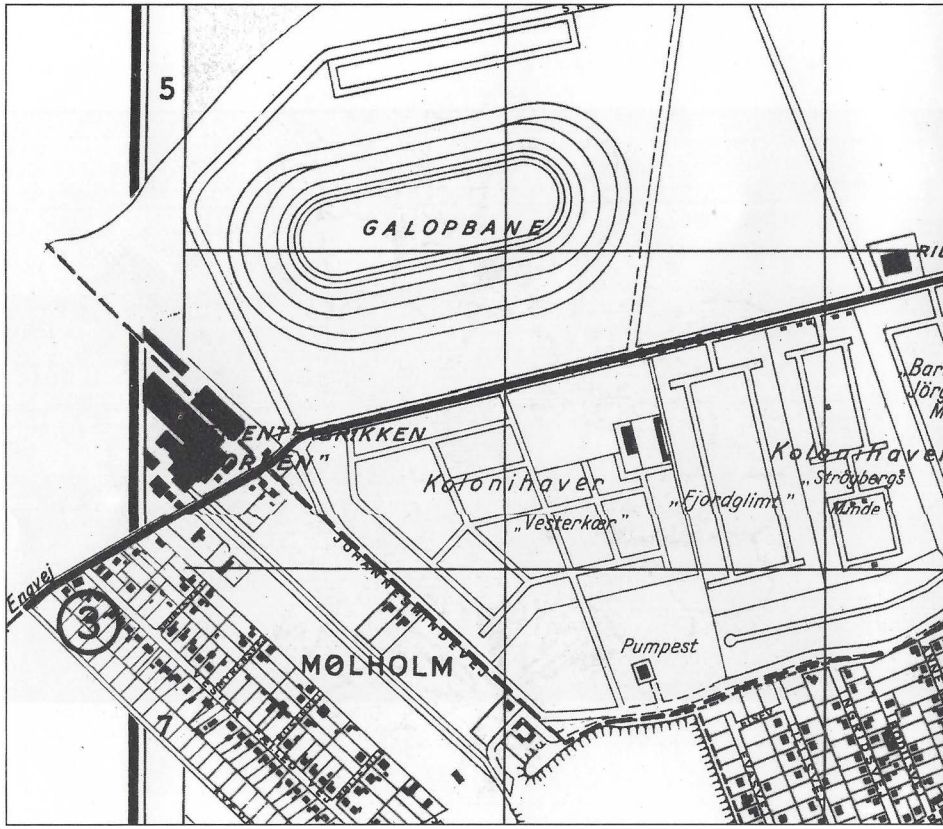

Forsidebillede: Heine og Martin i gang med havearbejdet i nr. 112, 1953. Huset var det første hus i Vesterkær, have nr. 113 ejet af Gerda og Morten Bloch.

HAVESELSKABET VESTERKÆR

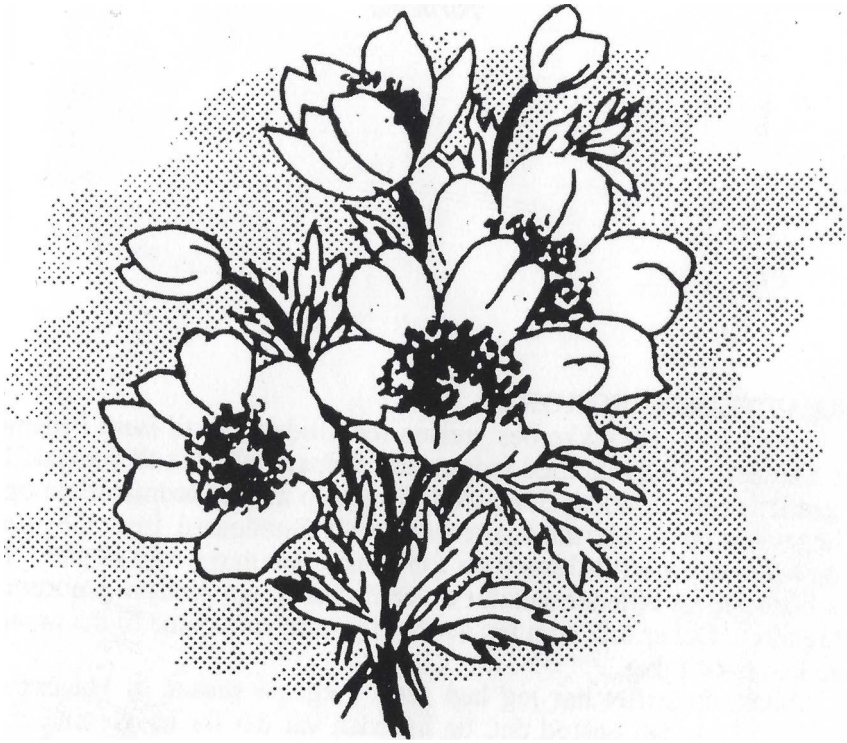

1953 - 23. MARTS - 2003

BESTYRELSENS FORORD

Den 23. marts 2003 kan vi i Haveselskabet Vesterkær fejre 50 års jubilæum. Vi er så heldige stadig at have haveejere, som har været med til at bygge vores dejlige haveselskab op fra starten. Deres beretninger bringer vi i dette jubilæumsskrift. Et stort tillykke til Haveselskabet Vesterkær og til 50 års jubilarerne.

Bestyrelsen vil gerne rette en stor tak til Tove Michelsen, have nr. 51, for udarbejdelsen af jubilæumsskriftet.

P.B.V.
Tove Sørensen
Formand

FORFATTERENS FORORD

Jeg vil hermed gerne takke bestyrelsen for tilliden, tak til Bent Pedersen og Tove Sørensen for hjælp med indsamling af materiale, tak til fotograf Liljan Nørgaard Jensen, Aalborg Stadsarkiv for hjælp med billedmateriale og sidst en meget stor tak til Martha Kristensen, Nelly Bundgaard, Irene Christensen, Karen Madsen og Edith Jørgensen for at have modtaget mig så pænt. Det er jeres historier og billeder, der for alvor fortæller om pionertiden derude på kridtmarken. Det er folk som jer, der har forvandlet haverne til det paradis, vi andre kan nyde i dag.

I jubilæumsskriftet har jeg lagt mest vægt på starten af Haveselskabet Vesterkær. Hvordan opstod det, og hvordan var det for haveejerne at starte helt derude på den bare mark? De vigtigste kilder har været forhandlingsprotokollerne 1953-1970 og beretningerne fra de fem seje damer, der fejrer jubilæum sammen med Vesterkær.

Det er mit håb, at det er ligeså interessant at læse historien om Vesterkær, som det har været at skrive den. Vesterkær et blot et af de rigtig mange kolonihaveselskaber opstået i Aalborg, hvor kolonihavebevægelsen blev grundlagt i 1884. Men for os, der er medlemmer, er netop den historie speciel.

Tove Michelsen, bibliotekar
Bibliotekets Lokalsamling – Det nordjyske Landsbibliotek

DET GAMLE VESTERKÆR

Der har tidligere været et haveselskab ved navn Vesterkær i Vestbyen. Det lå på arealet mellem Vestre Kærvej og den sti, der nu går langs med Frejas Baner. Dette haveselskab blev oprettet i 1918 og nedlagt i 1942, hvor det blev overtaget af den tyske besættelsesmagt. I erstatningssagen hed det: "Haverne blev med kort varsel overtaget af Seefliegerhorst i midten af december 1942. Haveejerne fik næppe tid til at medtage havesager, lysthuse eller ejendele i øvrigt". Overtagelsen skete med henblik på tyskernes udbygning og befæstning af Vandflyvepladsen. Denne udbygning omfattede også dele af det nuværende Vesterkærs område.

Ved Aalborg Haveklubs havevandring i Vestbyen i juni 1943 blev denne nedlæggelse bemærket og beklaget: "Vejret var godt med en frisk brise over de smukke haver i vestbyen. Desværre mangler vi nu Vesterkæret, som tyskerne som så meget andet har overtaget til andet formål. Alle husene er fjernet, hækken skåret ned til jorden. Mægtigt højt pigtråd om det hele. Ca. 200 kolonihavefolk blev husvilde."

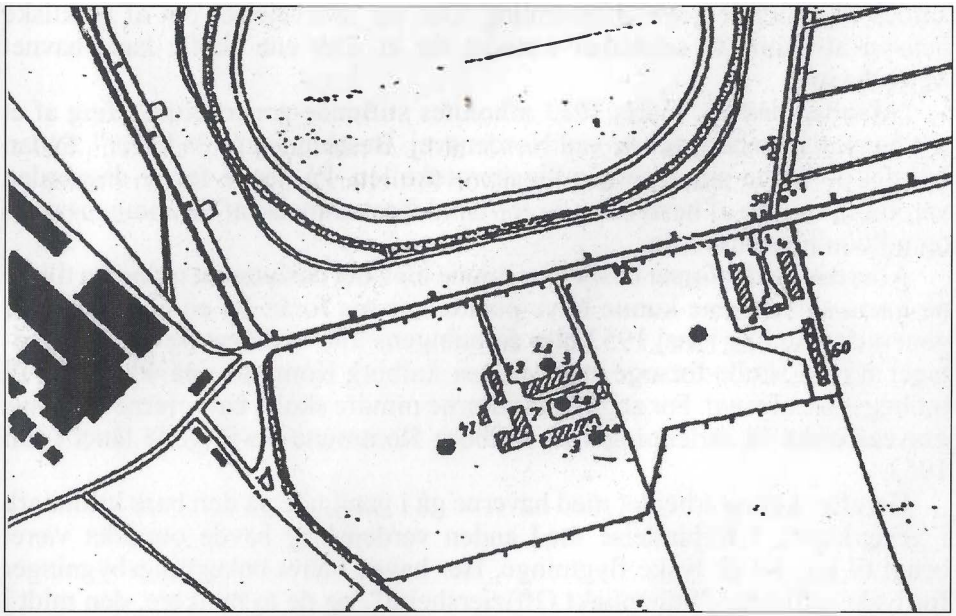

Kort over tyske officersbygninger og bunkers i Vesterkæret

DET NYE VESTERKÆR

Kolonihaveforbundet – Nordjysk kreds havde gang i forarbejdet et års tid. Igennem foråret og sommeren 1952 havde de deltaget i flere møder med Aalborg Kommune. Det var kommunens byplanarbejde kolonihavefolkene var interesseret i, de søgte om jord til kolonihaver både i Vestbyen og ved Mylius Erichsens Vej, og den 29. september 1952 kunne de meddele at: "det blev vedtaget at starte de to nye haveselskaber med et indskud på 10 kr. Indtegningen finder sted torsdag den 2. og fredag den 3. oktober på Odd Fellow Palæet".

I første omgang var der afsat jord til 90 haver, men der var åbenbart reserveret mere jord, for da interessen viste sig at være meget stor, blev der stillet i alt 200 haver til rådighed. Avisen Ny Tid beskriver den 3. oktober situationen: "I går var der indtegning til de nye haveselskaber i Aalborg, og det viste sig da som ventet, at behovet for haver navnlig var stort i Vestbyen, hvor der meldte sig ikke færre end 165 ansøgere til de 90 haver ved Norden. Indtegningen til de nye haver fortsætter i dag, selv om der allerede er overtegnet til det ene selskab, idet der er mulighed for, at det i sidste øjeblik lykkes at få stillet et større areal til rådighed". Den 4. oktober skriver Ny Tid: "Ved den fortsatte indtegning til kolonihaver i går kom man op på over 200 ansøgere af jord til den nye havekoloni i Vesterkæret, og det er sandsynligt, at der bliver plads til dem alle".

Selve udstykningen af haverne trak ud, den 13. marts 1953 skrev Ny Tid at planerne over udstykningen havde været sendt til udtalelse i København og nu manglede kun de lokale myndigheders sidste afpudsning inden der kunne indkaldes til stiftende generalforsamling. Der var overvejelser om af praktiske hensyn at danne to selskaber i stedet for et. Det ene skulle have navnet Vesterkæret.

"Mandag den 23. marts 1953 afholdtes stiftende generalforsamling af et nyt haveselskab beliggende ved Nordensvej. Bestående af 198 haver". Sådan lød det på første side i forhandlingsprotokollen. På denne første dagsorden var, foruden valg af bestyrelse og formand, bestemmelse af foreningens navn og udlodning af haverne.

Allerede på det første bestyrelsesmøde blev det besluttet at indhente tilbud på tjørn, så hækkene kunne blive plantet samme forår. På en ekstraordinær generalforsamling i maj 1953 blev foreningens love vedtaget og det blev vedtaget at man skulle forsøge at få lån hos Aalborg Kommune på 40.000 kr. til indlæggelse af vand. For at gøre udgifterne mindre skulle haveejerne selv lave gravearbejdet til rørledningerne. Aalborg Kommune bevilligede lånet i juli 1953.

Herefter kunne arbejdet med haverne gå i gang ude på den bare kridtmark i Vesterkæret. I forbindelse med anden verdenskrig havde området været brugt til lejr for de tyske flygtninge, Her havde været belægningsbygninger for tyske officerer "Stützpunkt Offiziersheim", og de to bunkere, den midt i Vesterkær og den på industrigrunden øst for haveselskabet, havde været støt-

tepunkt for tyskernes befæstning af vandflyvepladsen. Udgravningerne til bunkerne gjorde, at jorden mange steder var rigtig dårlig, kun kridt og ler.
Da kontrakten med Aalborg Kommune skulle underskrives på et møde med Markudvalget i august 1953, klagede bestyrelsen over jordens beskaffenhed og den sendrægtige udstykning af haverne. Formanden for Markudvalget, Worm, påpegede at jorden var blevet betegnet som velegnet til kolonihaver. På samme møde anmoder bestyrelsen om "tilladelse til at anlægge 7-8 nye haver i det ledige stykke jord bag bunkeren på østsiden af Vesterkær" Her blev haverne nr. 199-206 i marts 1954 overgivet til de første 8 på ventelisten. "Worm lovede endvidere at tage vel imod en ansøgning om levering af muld fra formuldningsanstalten til ca. 15 haver, ligeledes mente Worm at kommunen vil være villig til at lade lave en opkørsel ud mod Norden".

I løbet af de næste par måneder vedtog bestyrelsen nogle justeringer af haveselskabet. En vej fra have nr. 53 op til bunkeren blev sløjfet, og de tilstødende haver delte jorden, en planlagt affaldsplads 62a blev nedlagt og jorden delt mellem de omliggende haver, og en sti ved entreprenør Thomsen Støtts oplagsplads blev lukket.

Nr. 112 under anlæggelse, kridtbunkerne er udgravningen til huset.

BESTYRELSENS ARBEJDE

Når man læser i protokollerne, må man beundre de forskellige bestyrelsers tålmodighed og ihærdighed. Bestyrelsesarbejdet har gennem årene været en blandet fornøjelse, vekslende mellem det sure og det søde. Dengang som nu skulle bestyrelsen påse, at haveselskabets regler blev overholdt, og sørge for påtale eller bøde, når medlemmerne ikke passede deres haver, ikke betalte haveleje og afdrag på byggelån eller parkerede ulovligt på vejene i Vesterkær. Fra starten lagde bestyrelsen ud med en kontant linie for pasningen af haverne. Allerede i juni 1953 var der en der mistede sit medlemskab af Vesterkær, fordi han ikke havde fulgt bestyrelsens henstilling om at begynde dyrkningen af sin have. Havde man anskaffet en have, skulle man også dyrke den. 1954 bliver det pålagt haveejerne at klippe de nye hække ned til 25 cm. over jorden, og året efter måtte bestyrelsen til at true med bødestraf for at få gennemført en vedtagelse om, at alle skulle få havelåger opsat og nummereret.

Det var et stort arbejde at styre økonomien de første mange år. Havelejen på 60 kr. blev betalt i månedlige rater i de seks sommermåneder. Bestyrelsen skulle også administrere byggelån og afdrag, så der var mange betalinger og restancer at holde styr på. For at fremme etableringen af haveselskabet havde haveejerne mulighed for at låne penge til husbygning: "1954: Den samlede bestyrelse drøftede byggelånet. Bestyrelsen blev enige om, at dem, der har hus, kan få lånet udbetalt, og dem, der ikke har hus, får en seddel udstedt, så de kan gå hen og købe materialer."

Bestyrelserne sørgede for at vedtagne regler blev overholdt. Det gjaldt bl.a. husenes placering bagerst på grunden, sprøjtning af hække og frugttræer og hækkenes højde. Linien var klar, sørgede haveejerne ikke selv for det, så gjorde bestyrelsen: "1964: Generalforsamlingens beslutning vedrørende hækkenes højde er ført ud i livet, haveselskabet har ladet 20 hække nedklippe for havejerens regning. Tre haver har fået besked på at flytte deres hus til den bagerste del af haven".

Bestyrelsesarbejdet bestod dog ikke kun af kontrol og bøder, der var megen social hygge og stor stolthed, når medlemmerne gang på gang hjemtog præmier og ærespræmier fra Kolonihaveforbundet og forskellige legater. Allerede i 1954 fik 10 haveejere fra Vesterkær præmier, og i 1964 var Aalborg Stiftstidende på besøg hos Villadsen i have nr. 63, der havde fået de højeste point Kolonihaveforbundets nordjyske Kreds havde givet i ti år. Bestyrelsen var glad: "Det siger sig selv, at haveselskabet er ikke så lidt stolte over, at vi har en have som Villadsens i vor midte."

Som beskrevet senere varetog de forskellige bestyrelser også ihærdigt haveselskabets og kolonihavesagens interesser i forhold til det omgivende samfund. Vesterkærets folk har åbenbart været aktive deltagere på årsmøderne i Kredsforeningen. Formanden har på et møde med andre formænd i 1963 fik kritik: "Der blev rettet kritik mod Vesterkærs delegerede på årsmødet for at have taget ordet mange gange."

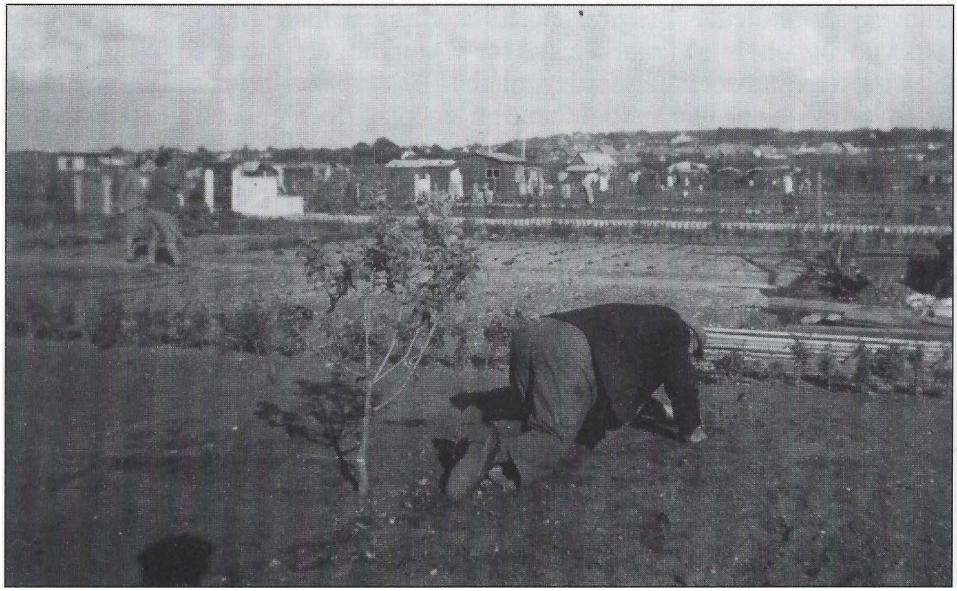

Have nr. 111 underkastes en grundig lugning.

FORMÆND
23.03.1953-26.08.1953: P.W. Poulsen
05.09.1953-09.02.1954: A. Meldgaard
09.02.1954-13.10.1955: P.W. Poulsen
1955-1962: Jens Steffensen
1962-1982: Martin Christiansen
1982-1990: Verner Jensen
1990-1991: Egon Kjeldgaard
1991-1993: Poul Ottesen
1993-1997: Flemming Sørensen
1997- : Tove Sørensen
Nævnes skal også vores nuværende kasserer Preben Knudsen, der har været med i bestyrelsesarbejdet siden den 14.11.1979. Det må have krævet tålmodighed.

LEGEPLADS
Det var især folk fra de børnerige kvarterer i Vestbyen, der anskaffede have i Vesterkær, og haverne myldrede med børn, så der var brug for legemuligheder. Have nr. 40 og 41 ved bunkeren blev afsat til legeplads. Den blev aldrig etableret, i stedet blev pladsen brugt som losseplads, og for at undgå dette, blev der i stedet lavet haver i 1955: "Det blev vedtaget at overdrage have nr. 40 og 41 til de to mand, som har ansøgt om at kunne få dem. Bestyrelsen er enige om, at de skal have dem gratis det første år". De nye haveejere fik åbenbart kompensation for oprydningsarbejdet.

Samme år indledte bestyrelsen forhandlinger med Aalborg Kommunes Markudvalg om leje af marken syd for Vesterkær, den nuværende rugbybane, og i 1956 kunne der etableres legeplads: "Bestyrelsen bliver enige om at lave en fodboldbane og en håndboldbane på legepladsen. Der skulle også indkøbes en fodbold og en håndbold, og der skulle laves en sandkasse til de små. Nogen skulle over for at se på et hus på galopbanen, så der kunne blive lavet et toilet til børnene".

I årene fremover betalte Vesterkær 50 kr. om året for leje af marken, den blev også brugt til fodboldkampe, Sankt Hansfest og andet sjov.

Rugbyklubben Lynet fik overdraget marken til rugbybane i 1967.

Udklædte børn til Sankt Hansfest.

SANKT HANSFEST OG ANDRE SOCIALE AKTIVITETER

Allerede tidligt forsøgte bestyrelsen at lave fælles aktiviteter for haveejerne og deres familier. I 1954 blev det besluttet at afholde stiftelsesfest og at leje

en biograf på Boulevarden til "filmsforevisning". Det blev ikke den store succes, festen blev aflyst og tilslutningen til biografturen var så ringe, at man forsøgte at afsætte billetterne til andre haveselskaber.

Men det blev bedre, i 1956 diskuterede man muligheden for at afslutte generalforsamlingen med fest med damer, det blev ændret til Sankt Hansfest: "Bestyrelsen var enige om, at lade ideen med generalforsamling med damer hvile foreløbig, men i stedet var der forslag om en evt. sommerfest/Sankt Hansfest".

Det blev starten på flere års populære Sankt Hansfester, hvor hele haveselskabet var inddraget. Der var lege og konkurrencer for børnene, fodboldkampe (damekampe!) på marken, og de udklædte børn gik i optog gennem de fakkeloplyste gange op til bunkeren, hvor bålet blev afbrændt.
Protokollerne fortæller om festens indhold:

"Man blev enige om at udsætte en præmie til den bedste mand og dame og til den bedste dreng og pige som deltager på de mest komiske hold. Præmien består i cigaretter til damerne og en øl til herrerne samt chokolade til børnene."

"Man gik over til at drøfte Sankt Hansfesten, der kommer et hold folkedansere, som man blev enige om at give 30 kr. Derefter blev man enige om at medlemmerne får en øl pr. par samt bevilliget 35 fakler. Endvidere 8 kasser øl, 4 kasser sodavand samt is til børnene. Salget af øl foregår hos kassereren". Forhåbentlig har parrene kunnet finde ud af at dele deres øl.

"Man vedtog at afholde Sankt Hansfesten som de foregående år med forskellig optræden af børnene, samt at børnene slog katten af tønden. Man enedes også om at lave et fakkeltog."

Sankt Hansfesten blev aflyst i 1962, og derefter optræder den ikke i protokollerne. Sidst i 1960erne begyndte Vesterkærs bestyrelsen at arrangere udflugter, havevandringer og havebesøg hos andre haveselskaber. Især Frederikshavnkredsen var Vesterkær glade for at besøge og få besøg af. Sommerudflugterne gik bl.a. til Sæby, Lagunen, Frederikshavn og en enkelt tur arrangeret af "Mertens, grosserer i sundhedstæpper" blev det også til.

En årligt tilbagevendende festlig begivenhed var, og det er den stadig, Kolonihaveforbundets – Nordjysk Kreds præmieuddeling. Det var herfra haveforeningernes medlemmer med stolthed hjemtog præmier for deres arbejde med haverne. Foruden præmieuddelingen var det foredrag, taler af indbudte gæster og fest bagefter. Som oftest deltog fra Aalborg Kommune borgmesteren, formanden for Markudvalget, og andre byrådspolitikere.

Her var der i festlige rammer også anledning til at markere kolonihavesagen overfor de indbudte politikere. "1966 – Så talte Orla Møller (senere kirkeminister), og han sluttede af med en morsom historie om æbler, da han ikke kunne nogen morsom havehistorie, som han sagde. Dejligt at høre en præst være morsom og ikke tage sig selv højtideligt. Så fik Marius Andersen (senere borgmester) ordet og efter nogle pæne ord om kolonihaverne uddelte han ærespræmier."

DAMER MED TIL GENERALFORSAMLING?

"Så blev der ryddet til dans, som gik med liv og lystighed til kl. 2.00. Vi fra Vesterkær var mødt talrigt op, ca. 70." Sådan lød det i referatet fra årsmødet 1966, her ved de festlige sammenkomster var damerne velkomne, men damer til generalforsamlingerne var efter bestyrelsens mening ikke nødvendigt:

- 1955: "Forslag om, at damerne skulle med til generalforsamling – henlagt
- 1957: "Enighed om at lade generalforsamling med damer hvile foreløbig"
- 1964: "Nielsen mente vi skulle have koner med til generalforsamlingen for at få det lidt hyggeligt. Villadsen mente vi skulle se tiden lidt an for at se om økonomien slog til. Formanden advarede, han var bange for for lidt tilslutning til fest"

Det skulle vare helt til den 28.11.1978 før det blev vedtaget, at damer måtte komme med til generalforsamlingerne.

Have nr. 112 ca. 1960. Nu begynder det at ligne noget.

BUNKEREN

Vores nuværende samlingspunkt, bunkeren, var i begyndelsen til en del besvær. Bestyrelsen forsøgte ihærdigt at få Aalborg Kommune til at beplante og passe den. Det lykkedes i 1954, hvor kommunen tilbyder at tilplante kultivere bunkeren, samtidig blev det påtalt at den ikke måtte bruges som losseplads. I 1958 betalte Vesterkær Aalborg Kommune 300 kr. for at vedligeholde bunkeren, senere gik man over til at betale et havemedlem for arbejdet.

Men besværligt var det, i 1963 lød det: "Bunkeren blev slået for græs i sidste uge. Angående bunkeren drøftede man vanskelighederne ved at holde den i orden, samt hvor lidt den egentlig bliver benyttet af medlemmerne. Der blev udkastet den tanke, at der blev skabt og anlagt 4-5 nye haver."

Sådan gik det heldigvis ikke, vi har stadig bunkeren som samlingspunkt. I 1970 blev der bygget hus på bunkeren til den anskaffede sandspreder.

STØVPLAGEN FRA NORDENS MASKINFABRIK

Der var dog en støvet slange i paradiset Vesterkær, nemlig naboskabet med Maskinfabrikken Norden. Under navnet Cement-Jern Konsortiet producerede norden råjern af skrot fra 1941 til 1972, hvor denne produktion blev lukket. Det betød store støvgener for omgivelserne, kolonihaverne blev ofte dækket af gråt fedtet støv. Aalborg Stiftstidende beskriver fremstillingsmetoden i 1964: "I rotorovnens øverste ende indføres råmaterialerne, der kan bestå af knuste drejespåner, tyndt skrot fra skrothandlerne eller svært skrot (bilmotorer, kedler bagaksler, landbrugsmaskiner o.l.) skåret i passende stykker, samt legeringsstoffer blandet med kokssmuld og kridt fra Nordens egen kridtgrav." Produktionen kørte i døgndrift.

Bestyrelserne forsøgte ihærdigt at gøre noget ved problemet. De sendte klager til politiet og Norden flere gange, gik direkte til politimesteren, sendte klager til Sundhedskommissionen og borgmesteren. "1954: Der var kommet en skrivelse fra Sundhedskommissionen om støvplagen fra Norden, de mener ikke der er mere at gøre da det ikke er sundhedsfarligt. Bestyrelsen sender en skrivelse til Norden om at skrivelsen bliver taget op på generalforsamlingen."

Hver eneste år blev problemet rejst på generalforsamlingen: "1964: Støvplagen blev kritiseret af flere, men indsigelse havde været gjort flere gange uden resultat. Man er i gang med at opstille støvmålere, håber det hjælper."

I 1969 havde eftersommeren været meget tør, det var helt galt med støvplagen. Vesterkær indklagede Norden for Sundhedskommissionen og det lykkedes at få bragt omtale af sagen i avisen Ny Tid den 10. september, her sagde Vesterkærs talsmand: "Aldrig i de 16 år, vi har været herude har vi oplevet magen til støvplage. Alt er svinet til herude og det er sket inden for den sidste uge. Støvet ligger tungt på vore buske, træer og frugter. Det hele er fuldstændig ødelagt. Det kan ikke være rigtigt at det er tilladt at svine sådan til." Bestyrelsen var enige om, at sagen skulle forfølges, især efter Nordens udta-

lelser i Ny Tid, hvor de påstod at de ikke tidligere har hørt om problemet. Talsmanden fra Norden sagde: "Vi har ikke ændret driften. Jeg kan tænke mig at sommertørken og den stadige østenvind har givet udslaget. Regnen plejer at skylle støvet bort. Dømmes vi til andre foranstaltninger bliver der tale om så store omkostninger, at vor eksistens står på spil."

Vesterkær fik hjælp af Kolonihaveforbundet, der satte deres sagfører på sagen. Vesterkær ønskede ingen erstatning, men bedrede forhold inden foråret. Sagen blev forfulgt blandt andet med gentagne henvendelser til borgmester Thorkild Kristensen, der var formand for Sundhedskommissionen, og grundejerne i Mølholm henvendte sig til Vesterkærs bestyrelse for at samarbejde om klager over forureningen. "Formanden viste et brev han havde sendt til Sundhedskommissionen efter opfordring fra borgmesteren, om støvplagen fra Norden. Lad os håbe, det hjælper på svineriet." I løbet af 1972 lukker råjernsproduktionen på Norden. I Aalborg Stiftstidende hedder det, at lukningen sker på grund af rationaliseringer i F.L. Smidth koncernen og videre: "Hertil kommer nødvendige investeringer til forureningsbekæmpelsen, som er krævet af Sundhedskommissionen i Aalborg for at opfylde nutidens krav. Det har været et krav fra kommissionen, at virksomheden skulle gøre noget effektivt ved støvbekæmpelsen."

Aksel og Mette, nr. 192. I Baggrunden Tolderens hus, bygget af vinkasser.

FRA NEDLÆGNINGSTRUET TIL BEVARINGSVÆRDIG

Vesterkær havde kontrakt med Aalborg Kommune frem til 1973. Men i 1960erne truede Aalborgs hastige byvækst med at opsluge mange kolonihaveselskaber, også i Vestbyen. I perioden fra 1950erne til 1970erne blev kolonihavernes antal på landsplan reduceret fra ca. 100.000 haver til ca. 50.000 haver. Reduktionen skete især i byerne, og nedlæggelsen af haverne skyldtes ofte, at de lå på kommunernes "beredskabsområder" til byvækst.

Ifølge Aalborg Vejviser var der i Aalborg i 1955 26 haveselskaber med 1.928 haver og i 1969 var det faldet til 19 haveselskaber med 1.522 haver. Aalborg Kommune søgte at kompensere for faldet ved at etablere mange nye haver i Aalborg Øst.

Vesterkærs bestyrelse var bekymret og deltog aktivt i Kolonihaveforbundets kamp for bevarelse af kolonihaver:

- 1962: "Formanden gjorde opmærksom på, at forbundet skulle have møde med Aalborg Kommune om nedlæggelse af haver i Vestbyen."
- 1962: "Omtalt blev nedlæggelsen af haver her i Aalborg kolonihavernes fødested, der førtes en meget stor debat om emnet, man vil til kredsmødet føre sagen frem. Bestyrelsen er altid rede til samarbejde med andre selskaber om sagen"
- 1963: "Haveopsigelser i Vestbyen var blevet diskuteret på kredsens årsmøde. Der bliver afholdt møde for haveselskaberne i Vestbyen, hvor opsigelse af tre haveselskaber er på programmet."
- 1963 "Vi har deltaget i et møde med selskaberne i Vestbyen om nedlæggelse af haverne i Vestbyen. Formanden stod fast på kolonihavetanken som et gode, men ikke at haverne skal bruges som helårsbeboelse. Vi mødte fuldtalligt op, hvilket de andre selskaber ikke gjorde."

Vesterkæret fik ikke opsigelse i 1963, men deltog alligevel ihærdigt i kredsbestyrelsens arbejde for at bevare kolonihaverne i Aalborg: "1963: Formanden har fra kredsformanden fået oplyst at vi i Vesterkæret ikke har fået opsigelse, så vi har intet at forhandle med kommunen om i den henseende. Dette er ikke kredsbestyrelsens opfattelse. De har ikke noget imod vi er med ved forhandlingerne med kommunen." Det ser ud til, at Vesterkærs formand syntes de andre var lidt sløve: "Formanden havde været til møde med de forskellige formænd for de forskellige haveforeninger. Det ser næsten ud til at en del af de repræsentanter, som er valgt ind, ikke siger ret meget Formanden for Vesterkæret var utilfreds med mødet."

Politikerne blev bearbejdet, her især borgmester Thorvald Kristensen og viceborgmester Marius Andersen. De støttede kolonihavesagen, det var ikke uden grund de var faste gæster ved præmieuddelingerne.

1963: "Svend Nielsen omtalte en mand han havde talt med, som vidste at borgmesteren gerne vil have noget kontakt med havefolk og som også vidste at borgmesteren var positivt indstillet overfor kolonihavesagen. Svend Sørensen mente, at vi også må have øjnene åbne overfor de muligheder, der ligger i det, hvilket hele bestyrelsen var enige i."

1964: ”Villadsen havde talt med Marius Andersen angående vort lejemål uden dog at få noget fast tilsagn. Formanden var overbevist om, at risikoen var minimal, henviste bl.a. til vor lejekontrakt.”

Kolonihaveforbundet så Aalborg som allieret i deres bestræbelser på at få ændret kolonihavernes status. De ønskede at kolonihaveområder blev en væsentlig del af kommunernes rekreative områder og kommunal finansiering af etableringsomkostninger. Aalborg-bladet refererer den 18. februar 1965: ”Formanden for Kolonihaveforbundet, Ø. Düring, København, har netop haft en samtale med borgmester Thorvald Kristensen, som fik forelagt planerne, og det er meningen at sagen skal nærmere drøftes på et møde i næste måned i det nedsatte fællesudvalg bestående af Aalborg Byråds Byplanudvalg og repræsentanter for forbundet.”

I efteråret 1967 tilbød Aalborg Kommune at forlænge Vesterkærs lejemål frem til 31. marts 1983. Bestyrelsen ville gerne have indført, at haveejerne skulle have erstatning, hvis de blev opsagt før dette tidspunkt.

De nye love fra 1970erne om lands-, region- og kommuneplanlægning havde kolonihaven som en fast bestanddel i den fysiske planlægning. Kolonihaver nævntes her for første gang som en bymæssig rekreativ funktion, der burde indgå i kommuneplanlægning. I Aalborg gennemtrumfede Marius Andersen i 1977 sammen med Kolonihaveforbundet en lejeaftale til 2077 for ca. 2300 kolonihave i storkommunen.

Vesterkærs fremtid var sikret og haveselskabet blev også erklæret bevaringsværdigt af Aalborg Kommune efter vedtagelsen af lov af 7. juni 2001 om kolonihaver.

Loven skal sikre, at kolonihaveområder fortsat kan være en væsentlig del af bybefolkningens muligheder for rekreation og beskæftigelse i fritiden.

Lovændringer i planloven og jordkøbsloven medfører pligt til planlægning af kolonihaver og opkøb af jord til kolonihaveformål for berørte myndigheder.

Loven skelner mellem varige og ikke-varige kolonihaver. En varig kolonihave kan kun nedlægges, hvis væsentlige samfundsinteresser gør det nødvendigt, og mod at nyt havekoloniområde forinden stilles til rådighed.

Nu er det kun linieføring til en evt. tredie Limfjordsforbindelse, der kan true nogle af haverne i Vesterkær.

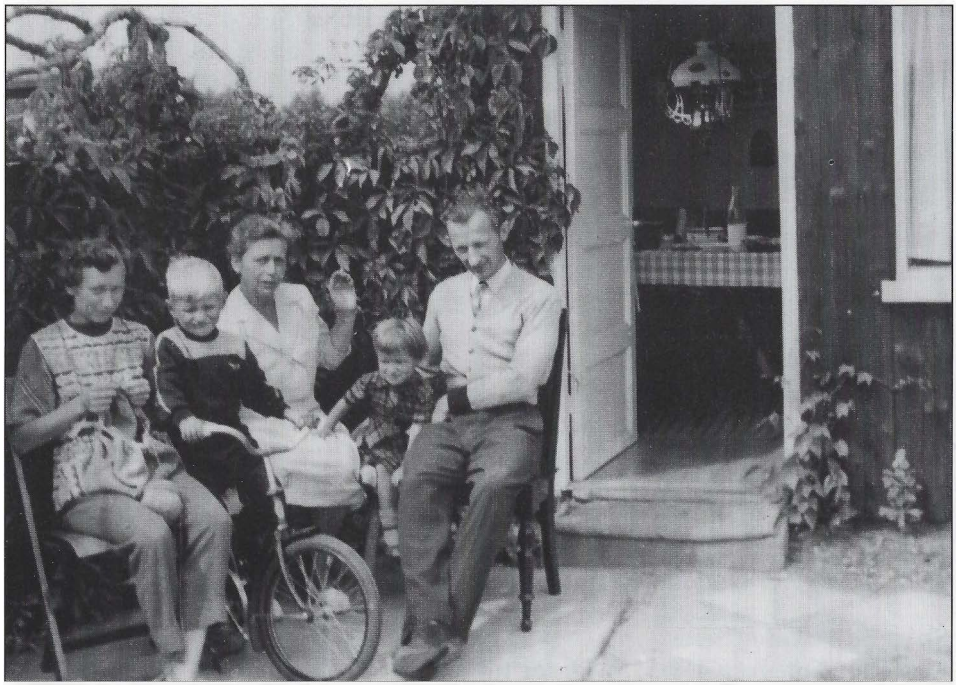

Havehygge i 192

HVAD DE DOG SKREV I PROTOKOLLERNE

Uden øl og langt fra hjemmet….
Bestyrelsesmøde maj 1960: "Sørensen forlod bestyrelsesmødet. Øllet manglede"
Bestyrelsesmøde juni 1960: "Øllet var til stede"

Penge kan man aldrig få nok af…
Generalforsamling 1963: "Ang. Pkt. 3 regnskabet: Slettes følgende "at der er for mange penge i kassen", i stedet for skal der stå: "da økonomien er god".

Så går den vilde jagt….
Generalforsamling 1963: "Harerne skal skydes, da der er alt for mange af dem. Formanden skal ordne det fornødne"

Lang stråle….?
Referat af konsulentbesøg 1964: "Urinstof, ikke at forveksle med det menneskelige sekret, var godt at sprøjte samtlige frugttræers blade med, det svider ikke, men giver bladene en smuk grøn farve"

Spirende økologi…
Konsulentforedrag 1965: "Man er tilbøjelig til at sprøjte for meget, hvilket bevirker, at man dræber mange mariehøns, der er en af vore bedste hjælpere i kampen mod utøj. En enkelt mariehøne fortærer således 10.000 bladlus i døgnet, udtalte Niels Buus"

Det kunne ellers være interessant…
Årsmøde 1965: "Formandens beretning affødte megen og til tider hidsig diskussion, som det dog tjener kolonihavesagen bedst her at forbigå i tavshed"

Velbekomme…!
"Ved udflugten blev de medbragte madkasser fortærret"

Det er nok bedre at skælde haveejerne ud…
"Der er en del forsømte haver. Skal disse have en opsang sammen med et tilsendt girokort?"

En sludder for en sladder…?
"Den 15 december 1966 havde vi møde med borgmesteren og kommunal direktøren, uden at vi dog blev ret meget klogere."

Kan vi mon stadig leve op til det…?
Vesterkærs Vedtægter 1955: "I henhold til de i forpagtningskontrakten angivne bestemmelser har enhver uberygtet mand eller kvinde i Aalborg adgang til at blive bruger af en have"

50 ÅRS JUBILARER

MARTHA KRISTENSEN, NR. 39

Martha og hendes mand, Ejnar, flyttede ind i en 2½ værelses lejlighed på 4. sal på Poul Buås Vej i 1949. Her er de fire børn, to hold tvillinger, opvokset. Lis, Tove, Hanne og Jørgen. Ejnar arbejdede som Havnebetjent på Aalborg Lufthavn i 40 år, Martha arbejdede hos ISS-rengøring i 29 år. Martha bor stadig på samme adresse, nu i stuen. Ejnar døde i 1998.

Vi fik kendskab til den nye udstykning, fordi min mand havde en onkel og tante i Fjordblink, de havde have nr. 1, og den havde vi gået og passet. Vi havde også fået lovning på at vi kunne købe den for 500 kr. Det var mange penge for os. Ejnars arbejde i lufthavnen gav 650 kr. om måneden, og vi havde fire børn. Lejemålet var også kun for et år i Fjordblink, da så Vesterkæret bliver udstykket så vil vi jo meget hellere derud. Vi ville hellere bruge pengene derude, og det kostede ikke ret meget. Vi gav kun 10 kr. om måneden i starten.

1953. Martha og børnene inspicerer familiens nye have (kridtmark)

Jorden var ikke forberedt, der havde været flygtningelejr før, men de barakker var væk, der var kun bunkeren tilbage. Birketræerne i have nr. 47 plantede tyskerne. Vejene var der fra flygtningelejren og det første år blev der gravet ud og lagt vand ind. En, der hed Strand havde heste gående derude, han havde også det første hus. Han havde noget koholderi og så kom de derud om middagen med deres heste. Det jord vi fik derude var hverken forberedt til det ene eller det andet. Vores have lå nærmest i en vej, for vi havde have lige op til bunkeren. Min mand stod og hakkede for at gøre jorden løs. Det var fyldt med sten, vi behøvede ikke være bange for ikke at have sten til fundamentet, og vi kunne også hjælpe naboerne.

Da vi fik plantet hæk, var det kun 7 cm. høje hækplanter. Vi fik jord fra renovationen, der fik vi ti læs. Vi fik også lov til at få noget mere, på den måde at hvis vi kunne skaffe jord, så fik vi kørslen betalt. Min far var ovre i kridtgraven ovre i Lindholm, og min onkel var formand i lergraven så de kunne skaffe jord fra afrimningen, det var god jord. Så kunne vi få planeret og sået græs. Det var op til folk selv at forbedre jorden. Vi har også altid gravet kompost ned, vi har aldrig smidt noget ud. I dag er der god jord i haven

Det første skur vi havde var bygget af kasser fra tobakken nede på Obels, der kendte min mand en masse, der arbejdede. Så fik vi nogle kasser og byggede et skur, hvor vi lige kunne få en spand ind og hvor vi kunne gå i ly. Det store hus byggede vi efterhånden som vi fik råd til det. Vi kunne låne et beløb til at bygge for, jeg kan ikke huske om det var 600 kr., jeg kan bare huske at da jeg kom ud i haven, der var der ikke mere træ, end der lå i gangen. Jeg troede jo at jeg skulle ud og bære ind og bære ind, men det var ikke så meget vi havde fået for pengene.

Det varede længe med at bygge huset, vi fik kun lidt byggematerialer hver måned hvis der var penge til det, vi skulle jo også leve. Sådan er vores hus bygget, det blev købt ude ved Brødrene Sørensen. Min mand fik en gammel gøglervogn ude fra Lufthavnen. Han skilte den ad og kom hjem med den i stumper og stykker og så lavede vi et baghus. Det var godt træ, men det var tappet og sådan, så der skulle fyldes en del ud. Det kunne vi få lov til – det kedelige arbejde.

Børnene var glade for at være derude, engang da Lis og Tove var på ferielejr i Sæby, boede vi derude med Hanne og Jørgen. Vi boede i det ene hjørne og lavede mad i det andet, men de to andre blev så sure, fordi vi havde boet der, de skulle aldrig mere med på ferie, det var snyd at de ikke kom med i haven. De ville hellere på ferie der end med skolen, så sådan blev det. Men det var primitivt med fire små børn. Vi har aldrig døjet med at have dem i haven, og i dag er de ikke hjemme uden at vi er en tur i haven.

I begyndelsen lavede jeg mad på en primus, men engang inden 1960 fik jeg et fint nyt kosankomfur ud til haven. Det har jeg endnu. Da først jeg fik komfuret kunne der rigtig komme gang i bagningen. Jeg havde en rigtig god opskrift på horn bagt med bagepulver, de smagte rigtig godt med smør på.

Børnene og jeg vi gik derud. De første år efter haverne var færdige der-

ude og havde vi Sankt Hansfest på bunkeren, hvor vi spillede fodbold og legede med børnene nede på marken. Bagefter gik børnene i optog op til bunkeren. Vejen op til bunkeren var pyntet med lys. Der var mange børn dengang, men det var aldrig et problem med børnene, men de havde nok også en anden opdragelse. Vi havde jo fire, og de kunne lege med hinanden.

NELLY BUNDGAARD, HAVE NR. 112

Nelly og hendes mand, Heine, flyttede ind på Vestre Fjordvej 56 i 1950, her er børnene Martin og Anne-Marie vokset op og her boede Nelly og Heine frem til 2000. Heine var uddannet snedker og konstruktør, arbejdede 25 år som arkitekt på Aalborg Værft. Nelly har arbejdet 10 år på Cafeteria Aalborg (Vesterbro) og 10 år i Brokiosken. Heine døde i 1993.

Martin passer på fars motorcykel.

Vi var skrevet op til haven, vi vidste der skulle til at starte noget derude, men der blev ingen til os. En dag havde min mand været ude hos sin far, der havde Strøybergsminde 6, så var der kommet en mand der havde noget med Vesterkær at gøre. Han sagde at der var en have han kunne få. Min mand ville så lige snakke med mig om det inden han sagde ja. Da han kom hjem og spurgte tænkte jeg over om jeg ville bryde mig om det, og blev enig med mig selv om, at det kunne være sjovt, og jeg har aldrig fortrudt et sekund.

Ved uddelingen havde nogen fået tildelt haven, men de overtog den aldrig udover, at de satte et lille hus på grunden. Det var ikke større end det kunne ligge på en trillebør, da de kørte det væk. Så var der bare et bart stykke jord. I begyndelsen havde vi en gammel ishytte, sådan vi kunne få vores remedier ind og få låst for dem. Den brugte vi indtil vi fik huset bygget. Min mands onkel var ismester ude på Nova, så det kunne sagtens lade sig gøre at få sådan en. Ishytten eksisterer endnu, bare i en anden have hos Elly og Otto, de har den som redskabsskur.

Vi har selv lavet alt, både hus og have. Vi har ikke haft en eneste person til at hjælpe os. Min mand har selv høvlet alle brædderne til huset med håndhøvl. Vi kom til at elske den plet, selv om der var bart som bare pokker fra starten af. Efterhånden fik vi bygget på og bygget på, så vi fik et dejligt hus. Det står endnu og der er ikke et råddent bræt. Vi har boet derude i 25 år hver eneste sommer, og børnene var lige så glade for at være der, som vi var. De gik og tiggede om foråret for at flytte i haven.

Jorden var ikke andet end ler og kridt i starten. Vi købte et stort vognlæs muldjord som var fejet op i gård i Vestbyen og så havde vi en grøftekant, hvor vi måtte tage jord. Der tog alle jord. Det fik vi så strøet ud oven på alt det kridt. Der var så lidt muldjord så det var før, at når jeg havde gravet kartofler op og taget med hjem så samlede jeg det jord, der hang ved, sammen for at tage den med derud igen. Der var bogstaveligt talt ikke muld, men i dag har vi langt over et spadestik, det er jo kompost og deslige. Det var meget tung jord, den var ikke nem at arbejde i.

Vi blev gift i 1950, fik Martin i 1952 og fik så haven i 1953. Min mand var uddannet snedker og konstruktør. Han kunne lave det hele selv, huset er lavet håndværksmæssigt godt fra a til z. Vi har vedligeholdt det godt, så der er ikke et råddent bræt i huset.

Det så sjovt ud i starten med de lave hække og store havelåger. Selv om man bare kunne skræve over hækken, så skulle havelågen låses. Vores havelåge blev lavet så bred fra starten for at vi kunne få motorcyklen ind, det er godt for mig i dag, nu kan jeg nemmere få el-kørestolen ind.

Vi var enige om fra starten at det skulle være en have, hvor børnene kunne være, en have for børn, hvor de måtte have lov til at lege. Det skulle være en pæn have, men det kan det være selv om børnene må lege der. Vi havde altid mange børn på besøg. De børn kom som voksne stadig på besøg hos os og kommer også og besøger mig nu, hvor jeg er alene. Fra starten havde vi alle mulige slags grønsager, men vi fik det aldrig spist, så efterhånden blev det til

blomsterhave. Vi elskede blomster begge to. Haven har været glæde på glæde, og vi har da også fået mange præmier i årenes løb. Vi har fået Aalborg Kommunes ærespræmie to gange.

Støvet fra Norden var en plage. Når jeg vaskede bleer ude i haven, blev de sorte i folderne, når vi tog hjem om efteråret var de blevet helt grå.

Foran det nye hus i nr. 112, Heine, Martin og svigerforældrene fra nr. 111

Der var mange unge familier i Vestbyen dengang – børnefamilier. Vi havde Sankt Hansfest på bunkeren. Børnene gik i optog gennem havegangene med musik foran og så var del bål oppe på bunkeren. Vi var også nogle gange samlet nede på marken (nuværende rugbybane) og så skulle der spilles fodboldkamp, og det var kun damerne, der skulle spille. Det var rigtigt festligt og hyggeligt, men det ebbede jo ud efterhånden som børnene blev store. I det hele taget var der mange børn i Vestbyen dengang. Hvor vi boede på Vestre Fjordvej var der tretten børn bare i vores opgang.

Jeg kan takke min datter og hendes ven for at jeg kan klare haven i dag. Jeg har haft sytten sammenfald i ryggen og har masser af slidgigt, men så snart solen skinner trækker haven igen, så kan vi godt, når bare vi kommer i gang.

IRENE CHRISTENSEN, HAVE NR. 192

Irene og hendes mand Aksel boede i Absalonsgade 14 i 49 år. Aksel arbejdede på Margarinefabrikken i 32 år. De fik børnene Steen 1951 og Mette 1954. Aksel døde i 2002.

Den dag der var uddeling af haver stillede vi os pænt op i kø, mig med stor mave på. To numre foran os, fik vi at vide, at nu er der altså ikke flere, men I kan give 10 kr. i indskud så får I en have, når der er en ledig, så vi skyndte os at smide 10 kr. I oktober var der en have til os, der var tre at vælge imellem. Der var senegræs, senegræs og kridt, det var jo opfyld fra bunkeren. I maj måned, da vi var godt et spadestik nede, var der ler - kridtler – store frosne klumper. Langs med hækken ind mod Jens Jørgensens var der en løbegrav, der var der muld – og glasskår. Der hentede jeg muld, for vi havde ingen muld hos os. Hvad jeg ikke har gravet op af kridtklumper. Når Aksel kørte hjem på cyklen om aftenen havde han stor klumper kridt med, som han smed langs vejen, vi skulle jo af med det.

I 1954 begyndte vi at grave ud til huset. Aksel satte et lille hegn op, som jeg kunne side bagved og amme Mette. Der første der blev lavet var en kælder med låg på. Så kunne Aksel lægge sit værktøj derned. Så fik vi nogle stilladsbrædder fra en murermester, der var nedlagt, dem kunne vi godt lave skelet af. Vi købte så for 350 kr. skaller (forskallingsbrædder). De skulle rettes til med økse, de var jo ikke lige tykke. Aksel satte alle de inderste på først, de pæneste skulle yderst, han kunne nå syv på en aften. Det tog lang tid, men det blev pænt. I 1955 var vi i godt gang med det indvendige, vi var ved at lave køjer i en firkant i et lille rum, der var jo ikke meget plads. Mette sad og faldt i søvn om aftenen, vi syntes det var synd at flytte hende så Aksel kørte hjem efter nogle bleer og en potte. Sådan begyndte vi at blive der om natten. Da de blev større byggede vi til og de fik deres eget rum.

Senere lavede Aksel et lille bindingsværkshus til børnene. Der var jo ler nok at tage af. I huset havde børnene købmandsbutik, de fyldte tomme poser og kartoner med sand, som de stillede på hylder derude. Der var mange børn, jeg havde sommetider seksten børn til at lave cirkus inde på græsplænen.

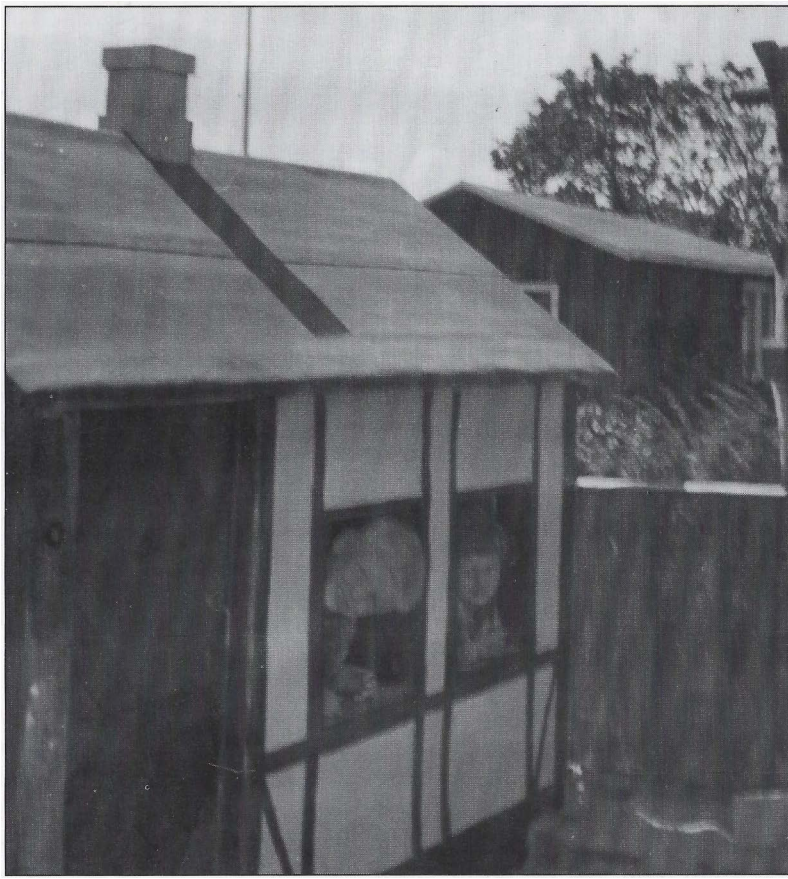

Om aftenen gik konerne ture, på inspektion, der var jo ingen hæk. Vi skulle se alle haverne og hvor langt de andre var nået. Oppe på hjørnet havde en mand fået et læs gamle brædder med grøn og blå maling. Vi tænkte - du fredsens!, men manden var tømrer, han vendte den anden side ud og byggede det flotteste hus, som ikke kostede ham en øre. Andre købte nyt, Brødrene Bentzen havde faste ture ude i haverne. Mange byggede huse af noget gammelt ragelse, de var ikke alle lige kønne, men man kunne komme inden døre. Vores havelåge blev bygget af vores havegenbo, der var klejnsmed. Til gengæld syede jeg en lang nederdel til hans kone.

Mette og Steen vinker farvel til far.

Vi boede derude hvert år, det gjorde folk. Vi havde mælkemand derude. avisbud og fiskemand. Henne ved Strøybergsminde var der en købmand, Tutten. Han lukkede, da han ikke kunne klare at alle skulle have kredit. Det var lidt synd for dem, der nærmest levede der, hvor skulle de så få øller? Det var vores sommerhus, vores paradis. Vi flyttede ud, når børnene fik ferie fra skolen og hjem igen, når de skulle starte i skolen. Der var så dejligt derude,

ungerne var så trætte, så de gerne ville i seng om aftenen. Det var primitive husholdninger, vi have et par blus og tøjvask foregik i vaskebalje udenfor. Det gjorde alle, alt børnetøjet vaskede jeg og så ned i haven og hænge til tørre. Det er det bedste jeg ved.

Sankt Hansfesterne begyndte nede på marken og senere kom de op på bunkeren. Det var vi ikke så glade for, bunkeren var åben, der blev fyldt alt muligt i, sengestativer, pigtråd og glasskår. Vi turde ikke lade børnene løbe deroppe, vi var bange for de faldt ned i den, så vi satte selv en låge i. Børnene gik i optog op til bunkeren, de var udklædt i dragter syet af crepe papir, der var meget fornøjeligt. Et år vi skulle vi have lavet en heks til bålet, jeg havde et par gamle røde morgensko de kunne få til den, men så pludselig da de brænder den af står Mette og råber: Nu brænder de mors sko, de må ikke! Så var den fest ødelagt, hun ville hjem i seng. Men efterhånden som hækkene voksede op og børnene blev større, så var det ikke så sjovt mere.

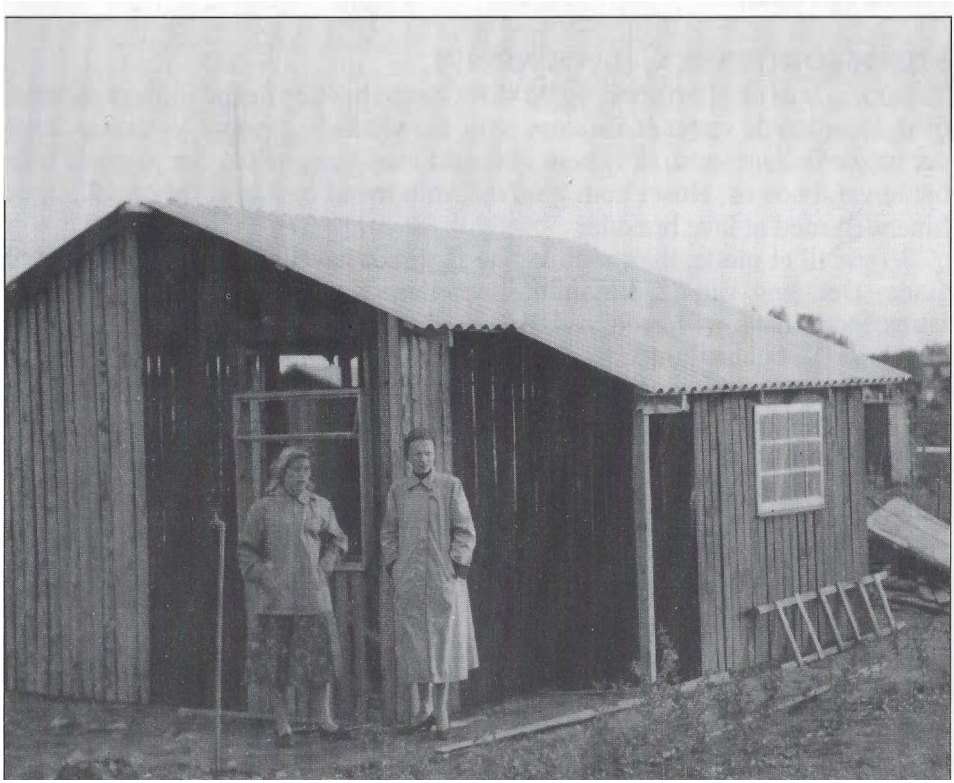

Irene og svigerinden ved østsiden af det halvfærdige hus

Engang kom der en skypumpe ind over haverne. Pludselig blev der så mærkelig sort, og jeg kan se for mig Jens Jørgensen (193) styrte ud efter cyklen og drengen Jørgen i store gummistøvler, de skulle ind og vi skulle samle

alting ind. Vi kunne se at nogle af de yderste haver blev hjemsøgt af skypumpen.

Hvad vi dyrkede i starten? Det kan jeg nemt sige dig, et brev gulerødder 60 øre, resultat fire stk. gulerødder, og de kom selv spadserende op, så fyldt med orm var de. De første par år dyrkede vi lidt, men så stoppede vi. Vi kunne jo heller ikke dyrke noget p.g.a. det svineri fra Norden. Vi kunne ikke lide at spise noget af det. Det var en plage med Norden, det var ikke bare det grå støv, de smeltede jo jernmalm, så der kom sorte glimtende partikler.

Vi havde græs og godt med buske, det kan passe sig selv. Vi har aldrig været store havedyrkere, vi skulle have et sted at være, der var derfor vi havde have. Det har været dejligt derude, og så var vi heldige at få gode naboer, som vi har snakket så godt med over hækken, og børnene har leget sammen. Steen og Jørgen cyklede rundt derude, der kom jo ingen biler, kun byggefirmaerne kom morgen eller aften. Børnene skiftedes til at lege i haverne, der var børn i næsten alle haver.

EDITH JØRGENSEN, HAVE NR. 193

Vi var nogle af de allerførste, og da vi fik haven havde vi vand indlagt på vores grund, der havde været et klubhus, hvor der var indlagt vand. Vi var de første der havde indlagt vand, så vi kom i kontakt med mange folk, der jo gerne ville hente vand hos os. Huset kom gradvist, min mand og Aksel fra nr. 192 hjalp hinanden med at lave brædder.

Vi var til et møde, hvor man kunne få tildelt have, vi boede i Steen Billes Gade. Dengang var der kolonihaver mellem Kastevej og fjorden. Det var vores første have, vi havde tre børn, så det var dejligt at kunne flytte derud med dem. Vi boede derude fra forår til efterår. Vi vandrede derud med ting og sager. Dengang havde man jo ikke dobbelt af alting, så når først vi flyttede derud tog vi husgeråd og dyner med hjemmefra.

Min mand hed med Jens Jørgensen, kaldet Konditoren, på grund af sit arbejde. Han var også jæger i fritiden og det var hans opgave at skyde harerne. De var en stor plage, de spiste barken af de nye frugttræer. Vi dyrkede mest frugt og grønsager, jeg havde et lille stykke til blomster, ellers var vi næsten selvforsynende hele sommeren igennem. Vi var heldige at have god jord.

Vi havde en frugtkælder til at gemme æbler i. Fra starten stod der et stort frugttræ bagerst på grunden. Det havde vi fælles med have nr. 196. Det gav masser af æbler. Det fik vi dispensation til at lade blive stående. (Fra protokollen: "Der lå en ansøgning fra 193-196 om at måtte lade det store æbletræ stå i 4 år, den samlede bestyrelse var enige om at give dem de 4 års dispensation.")

Sankt Hansfesterne var virkelig en begivenhed, vi var vældig optagede af at lave dragter, min havenabo Irene (193) var så dygtig til at sy. I dag passer min datter haven.

KAREN MADSEN, HAVE NR. 195

Karens mand hed Jens Peter Madsen, han arbejdede på en byggeplads. De boede på Kastetvej, hvor Karen bor endnu. Karen fortæller: Vi havde haft have nede ved Spritfabrikken, der blev vi sagt op. Vi havde jo ventet at få en græsmark eller en eng, det fik vi ikke. Vi fik en mægtig stor hyldehæk og en stor roekule. Den roekule blev vi nu glad for, jorden var så frugtbar i den. Så blev der plantet tjørn, men de var så små, min datter påstår, at de kun var 10 cm. høje.

Det første vi byggede var et wc, men det blev et stort wc, dels skulle vi have et sted at gå på toilettet, og dels skulle vi kunne gå i læ, når det regnede. Det nåede at regne inden vi fik lagt taget på, så vi sad derinde med tæppe over hovedet. Vi kunne også have vores haveredskaber derinde.

Så fik vi en primus og en aluminiumskedel, så kunne vi som nogen af de første derude lave kaffe. Der var mange, der fik kaffe ovre hos os, det var ikke alle, der havde en primus. Den primus har min datter fået, den skal laves til lampe, så har hun et minde om haven. Min mand arbejde på en byggeplads, der fik han materialer, vi byggede først det lille hus, det varede længe inden vi fik det store hus.

Sankt Hansfesterne var dejlige, engang var der nogen der spillede på horn, det var nogle forfærdelige brøl. Haverne var illuminerede, der var festligt. Vi boede ikke derude om sommeren, der var ikke så langt hjem. Jørgensens (193) fik bygget hus som de første.

Støvplagen fra Norden var forfærdelig, vi har aldrig set andet end grå solbær og grå æbler, de var ikke til vaske rene, støvet var som limet fast, så vi var glade da de holdt op. Det blev dejligt da Norden blev nedlagt. Vi har altid haft blomster, jeg elsker blomster. I dag har mit barnebarn Louise haven.

KILDER

- Kolonihaveforbundet – Nordjysk Kreds: Forhandlingsprotokol 1939-1969
- Haveselskabet Vesterkær: Forhandlingsprotokol 1953-1970
- Aalborg Haveklub: Forhandlingsprotokol 1943
- Ny Tid 1952, 1953
- Aalborg Stiftstidende 1962-1969
- Aalborg Vejviser 1954-1969
- Aalborg Byråds Forhandlinger 1952-1970
- Kolonihavebevægelsen i Danmark samt Kolonihave-Forbundets udvikling og organisation gennem 25 aar : jubilæumsskrift udgivet af Kolonihave-Forbundet for Danmark i anledning af dets 25 aars jubilæum, 1933. - 285 sider : ill.
- Betænkning vedrørende byudviklingsplan for Aalborgegnen, 1954. 30 sider
- Aalborgs historie. - Aalborg kommune, 1987-1992. - Bind 5 : Aalborg under stilstand og fremgang fra 1814 til 1970 / Per Bo Christensen, Jens Topholm ; billedredaktør: Viggo Petersen. - 1990. - 596 sider
- Paradisets have : debatoplæg om kolonihavernes fremtid. Miljø- og Energiministeriet, Landsplanafdelingen, 2000. - 47 sider : ill.
- Jensen, Bente: Aalborg : Fra de første arbejderhaver til nutidens kolonihaver
  Findes i: Skuret : Bygningskulturens Dag 2000 - 47 sider : ill.
- Johansen, Anders Chr.: Flugplatz Aalborg - See : den tyske vandflyveplads i Aalborg 1940-45 : Eget forlag, 2002. - 270 sider : ill.

Havehygge i nr. 192

ANTONSEN BOGTRYK 98 12 77 38